

DZIENNIK KUJAWSKI.

Dziennik Kujawski

codziennie w wyjątkiem poniedziałków i dni poświąt.

Przedpłata świętożna

„Dziennik Kujawski” wraz z dodatkiem tygodniowym AST, wychodzącym co sobotę, wynosi na pocztach 1,25 mk., z przynoszeniem z poczty do domu 1,65 mk., kolejno 1,25 mk. z przynoszeniem do domu 1,45 mk.

Austro-Węgrzech 2 korony, w Królu. Pol. 70 kop. kwartałowe.

Po opakowaniu (przesyka raz w tygodniu) w Niemczech 2,00 mk.

Austro-Węgrzech 2 korony 40 hal. w Ameryce 1 dolar kwartałowy.

Pojedyncze egzemplarze sprzedaje się po 5 fen.

Za redakcją odpowiedzialny

St. JAWORSKI w Inowrocławiu.

Rękopisna

nadesłane do redakcji nie zwracają się, ale się niszczą.

Listy nadsyła należy franko pod adresem:

Redakcja i ekspedycja „Dziennika Kujawskiego”

w Inowrocławiu, ul. Fryderykowska nr. 8.

Cena ogłoszeń: 1) 10 fen. za wiersz pełnowymiarowy lub jego miejsce;

2) 25 fen. na pierwszej stronie przed tekstem.

12.

Inowrocław, wtorek 15 stycznia 1901.

Rocznik IX.

Przegląd polityczny.

INOWROCŁAW, 14 stycznia 1901.

Z Chin mamy znów całą wiązkę sprawoznanych demokr. dotyczących układów pokojowych, do Nowego Yorku donoszą:

Dwór cesarski zaprotestował przeciwko aktowi drugiemu artykułu noty, który żądał ranięcej liczby osób, niż to postanawiano aktu cesarskim z dnia 30 września z. r. Księążek odpowiedział, że nota musi być naprawiona, a potem dopiero będzie można przedstawić ten protest posłom. — Przebywający w Chinach książę Chun (czy Czun), brat cesarza, oświadczył, że nie jest urszędowym zastępcą cesarza. Wieso on, że cesarz zamierza powrócić do Pekinu. Oznajmił dalej, że Chiny zaprotestują przeciwko stałym żałogom, te bowiem nie są potrzebne. Cudzoziemcy wzbogacili się przez zatrzymanie handlowe z Chinami. Chińczyk oszukał się przez to dotknięty. Ruch borowy jest dla tego tylko patriotycznym. Chińczyk jest najbardziej pokojowym narodem na świecie.

Ks. Chun sądzi, że cesarz jest przyjaźnie obchowany dla Europejskich.

Inne natomiast depeše z Pekinu takie przy-
maja wieści:

• Książę Czing i Li-Hung-Czang oczekują jeszcze instrukcji z cesarskiego dworu, ułatwiającej im, że nadziejnie pozwolenie podania noty. Jako dowód na to podniósł księcia, który się ma do Berlina, by prosić o przebaczenie za zamordowanie Keitlera.

Ostatnia zaś brzmiała: „Dwór chiński dał już monomoniom roszczad do podpisania wspólnego.”

Wobec tej sprzeczności depeše nie można się w żadne domysły i wnioski — lec dierwić trzeba ostatek, która z nich się sprawdzi. Daje się, że teraz i Włochy zamierają już dawne swoje zaborze zakupy w Chinach. Z bowiem donosi biuro Reutersa, krążą trzy oskie pancerunki na otwartem morzu zatoki Sanum. Chińczyk podejrzewa, że włoski chce zajść dla siebie kawał ziemi podanej od tej zatoki.

Pojawia się też znów pogłoska o nowym ja-
ko traktacie specjalnym rosyjsko-chińskim. W traktacie tym — który prawie miał już księcia Uchotomski — Rosja zrezygnowała z wszelkiego odszkodowania ze strony Chin, z tymże natomiast wiedzy o dżerzawę podległą L'antong oraz oddanie jej na własność chińskiej mandarynskiej. Ile w tej pogłosce prawdy, niemy się zapewne wkrótce.

W Petersburgu wyprawiła tamtejsza kolonialna wspaniały bankiet na cześć opuszcającego Petersburg ambasadora niemieckiego generała Radolina. W odpowiedzi na toast, niesiony na jego cześć, wygłosił księżyca dłuższą wą, w której chwalił się, że zawsze starał się utrzymać jaknajlepszych stosunków między Rosją a Niemcami, z zapewnieniem każdej strojnej i swobodnej działania. Z radością stwierdził może, że żywotne interesy obu niegdyś obecnie nie wchodzą w kolizję, a przy obustronnej dobrej woli oba mocarstwa długie jeszcze w polityce działać mogą ręka w ręce.

Uroczystość w dniu 18-go stycznia jako 100-letnią rocznicę wyniesienia Prus do rzeczywistw, będzie miała charakter wyłaniania wojsk. Z roszcza cesarza, jak z Berlina dozę, odbędą się w dniu tym nabożeństwa wojskowe, parady, zgromadzenia wojskowe, uroczystości wojskowych itp. Starszyna objęta ma szeregowów o znaczeniu wyniesienia

Prus do rzeczywistw. W miastach, gdzie znajdują się artyleria, oddanych zostanie 101 strzelów armatnych. W dniu tym służby nie będzie, a żołnierze zostaną ugospodarzeni.

W parlamencie niemieckim toczyły się w sobotę dalsze obrady nad statem, szczególnie nad statem urzędu dla spraw wewnętrznych rzeszy. Skorzystał z tej sposobności socjalista, aby znów zaczął hr. Posadowski go i raz jeszcze wyłożyć sprawę owych 12,000 mk. Tymczasem sprawdziło się na nich przystępstwo, że „co za wiele — to nie służby”. Wybrali oni do ponownego wyczerpania tej sprawy posła Fischera, ten zaś w napastach swych stanowisko przebrał się i nie tylko naraził się na kilka dni napomnienie ze strony marszałka, ale nadto wywołał niesmak nawet u tych, którzy zresztą również surowo pojęciu konsekwencji rządu z wielkim przesaniem. To też gdy na zaszepki te odpowiadając spokoju i rzeczość hr. Posadowski — miał ogromną większość głosów po swojej stronie. Hr. Posadowski oświadczył, że dla owych 12,000 mk. brygadmniej nie ustąpi, lecz pozostanie w urzędzie tak dugo, dopóki posiada będzie zaufanie monarchii oraz to przeswiadczenie osobiste, iż dobrze sługi swojej ojczyzny. Następnie przemawiali jeszcze: poseł Rosickie, saak konserwatyści Oertel oraz wolnomysliwy Wiesner i socjalista Wurm. Poseł Oertel zwrócił na to uwagę, że socjalista przedstawiają sprawę zwykłe tak, jak gdyby w Niemczech istniały tylko dwoje klas; wiele przemysłowy jako chlebodawcy — oraz robotnicy. Tymczasem zapominają zupełnie o warstwach średnich, o rzemieślnikach i mniejszych rolnikach, a tych interesy chybą tak samo zasługują na obronę i opiekę, jak interesy robotników. — Zresztą obrady te nie wykazały ważniejszych momentów.

Podezraje o zwartkowych i piątkowych obradach parlamentu poruszano miano wiele sprawy ustawodawstwa socjalno-politycznego. Posłowie centrowi zarzucają rządowi, że w ostatnim czasie znów nie wiele czyni dla warstw pracujących. Parlament uchwala rozmaite wnioski, ale oź dżego, kiedy kończą się na uchwałach, bo rzadko nie zamienia ich w czyn. W pierwszym rzędzie należy wydać jaśniejsze i surowe prawne przepisy, żeby daeli skolnych nie używano do takich prac, które zdrowiu dzieci mogą szkodzić. Rząd już wydał, co prawda, rozmaite rozporządzenia co do tego, ale rozporządzenia nie są dobre. Należy ustanowić prawo, które będzie zobowiązywać w całym cesarstwie niemieckim. Dalej powinna być uregulowana sprawa pisarzy, zatrudnionych u adwokatów. Położenie ich jest niekonkretnie dobre i najwyższy czas, żeby raz do tej sprawy się zabrać. Powinie również należeć o tem, żeby ustanowiono więcej leśnych inspektorów fabrycznych, jak obecnie. Okazało się bowiem, że koniecznie potrzebne po fabrykach jako inspektorki, a tam, gdzie są, oddaly sprawie wielu usługi.

W odpowiedzi na to sekretarz stanu, hr. Posadowski — dowodził, że nieprawda jest, jako by w sprawach socjalnych nastąpił zatot. Rząd ciągle myśla o ulepszeniu ustawodawstwa socjalnego, a że wszystkiego od razu zrobić się nie da, to każdy powinien zrozumieć. W wszystkich tych sprawach, które posłowie poruszyli, rzadko jednak się rozpatrywały. Lecz trzeba rządu dać czas, bo obecnie jaką sprawę dobrze zrobić, nie można jej zasiadnąć w okamgnieniu. Niech posłowie mają więc nieco wyrozumieniu dla rządu, a przekonają się, że z czasem ich życzenia zostaną zupełnie uwzględnione.

W Austrii toczą wybory w dalszym ciągu. We wszystkich niemieckich okręgach wykazuje

rezultat wielki przyrost głosów niemieckich stron radykalnych, mianowicie Schoenerego i Wronskiego.

Najwybitniejszym faktem piątkowych wyborów jest upadek jednego z przywódców stronnictwa katolicko-ludowego dra Ebenhocha w Welsie przeciwko kandydatowi stronnictwa niemiecko-ludowego, Franciszkowi Holterowi.

W Paryżu wielkie wywarcie wraknie list ogłoszony w „Nouvelle Revue” przez posła Barthou, byłego ministra spraw wewnętrznych w gabinecie Melno i jednego z najwybitniejszych polityków młodszej generacji republikanów. Oóż list ten jest zwrócony przeciwko obecnemu systemowi politycznemu i stanowi rodzaj oskarżenia przeciw ministerstwu p. Waldeck-Rousseau. Barthou kresli położenie w duchu smutnych wzorców. Wprawdzie na ulicy istnieje porządek naturalny dzięki polce i wojsku, ale tego samego nie można skonstatować w dziedzinie duchowej; tu zamiast uspokojenia, czuć się ciągle daje roszczenie, nienawiść partyjna i podejrliwość. Z jednej strony radykalne skrzydło republikańskie dąży do zupełnego zniesienia zakonów i konfiskaty majątków — z drugiej sycylijski coraż bardziej wkraca w dziedzinę prawodawstwa i administracji.

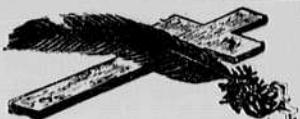
Pedobna sytuacja wzmacnia tylko siłę skrajnych stronnictw na niekorzyść umiarkowanych. Liberalny republikan jest zagrożony, a pozostałą obywatela tylko klerikalna i monarchistyczna prawica i socjalistyczna lewica: Smutna to perspektywa dla postępowego i wolnomysliego republikanina i patriota, który zauważony jest obawiać się zwycięstwa jednego lub drugiego obozu. Wszystkie dzienniki paryskie omawiają żywo pismo p. Barthou; — poważna i umiarkowana prasa przyznaje mu dużą słusznosć i prawdę.

Wojna w południowej Afryce weszła w nową fazę i obecnie toczy się głównie przy linach komunikacyjnych, odgrywających taką dużą rolę. A Barwile coraz częściej ucieka się do kroków zaczepnych, działając widocznie pod wpływem dobrze obmyślonego planu. Niedawno uderzyli nocą na kilkanaście silnych brytyjskich posterunków, rozbijanych na przestrzeni 75 kilometrów, wzdłuż toru kolejowego pomiędzy Pretorią a zatoką Delagoa, który dla operacji wojennych ma pierwszorzędne znaczenie. Atak sprawdzi się nie powiedzi się, w których wojskowych jednakże poczynią go za najlepiej skomplikowaną operacją w ciągu wojny i wystąpienie to obudziło poważne obawy na przyszłość.

Skutkiem tego Anglii skupią swoje siły w większych centrach, a dzieje się to na daleko większą skalę, aniżeli wnosić było można z telegramów. Według ostatnich wiadomości z Pretorią, wszystkie drobne załogi, którym zagrażały Barwile, cofnęły się do stolicy transwaliskiej. General French wyszedł z jazdą, aby dopomóc garnizonom, strzegącym linii kolejowej pod Middelburgiem i Barberton do odwrotu.

W Transwalu i Oranii Angliaj są jedynie panami kolej, reszta kraju jest niemal całkiem w ręku ich ogolocioną.

Tymczasem z kolonii Przylądkowej dochodzi wiadomość, że pułkownik Grenfell uderzył na Burów, którzy opanowali wzgórze w pobliżu Springfontaine, poczem pomarszczoną inną drogą do Murraysburga, gdzie doznał od mieszkańców nieprzyjaznego przyjęcia. W ostatnich dniach wielu mieszkańców i obywatele kolonii Przylądkowej przyłączyli się do oddziałów, które wkroczyły z Oranii. Wreszcie o De Wetcie otrzymujemy wiadomość, że następ jego wojska rozszerzają się w drobnym

S. w. p.

Agnieszka Głowacka z Rombina

zakończyła dnia 13-go stycznia rb. żywot swój doczesny po krótkich ale bardzo ciężkich cierpieniach zupełnie niespodziewanie na paraliż płuc, o czem znajomym i krewnym donosi w smutku pogrążona matka i rodzina.

Pogrzeb odbędzie się we wtorek o godz. 3 po poł., msza św. za duszę S. w. p. Agnieszki w środę o godz. 9-tej.

Bank Ludowy w Janówcu. Walne zebranie

podpisanej Spółki odbędzie się dnia 22 stycznia 1901 r., o godz. 2-giej po poł. na sali pana Suwalskiego w Janówcu.

FORZADEK OBRAD:

Sprawozdanie kasowe za rok 1900 i potwierdzenie bilansu. W kiczu różne wnioski bez uchwał.

Bilans — Bilanz.

ACTIWA	PASSIVA
Fundusz rezerwy	55.55
Reserva specjalna	20.00
Udziały	1.039.32
Depozyty	51.764.42
Akcyje Banku Związku Śródk. Zarob.	1.250.00
Weksele	61.148.75
G-tówka	3.237.38
Administracja	275.00
	65.636.13
Liczba członków: Z roku 1899 przeszło na rok 1900	60
W roku 1900 przybyło	46
	106
W roku 1900 wystąpiło	5
Na rok 1901 przeszodzi	101

Zabezpieczenia

podejmuję jak dawniej od eg. iia dla Tow. Turynia, na życie i przypadek dla Tow. Friedricha Wilhelma. (165)

W. Goldmann. Ul. Frydrykowska 22.

Z przeszłością Ślązaka.

Obrazy i studia historyczne przez W. Sońskiego.

Czczę 1 stron 402, czczę II stron 333.

Cena obu części 3 marki franko.

Poleca i przesyła odwrotnie.

„KATOLIK” w Bytomiu (Beuthen O.-S.)

(85)

Kolejka polna Szpaldinga Berlin.

Ogólnie uznana jako najlepsza i najpraktyczniejsza. Świadectwa urzędów królewskich i znanych obywateli.

Na życzenie piony i kosztarysy na miejscu.

Wszelkimi objaśnieniami sługi (693).

Z. Zabłocki, generalny zastępca.

Inowrocław, ulica Frydrykowska nr. 32. (666)

Bekanntmachung.

Wir haben den Militär-Anwälte Otto Franz von hier als Volksungs-Beamten angenommen, was hiermit zur öffentlichen Kenntnis gebracht wird. (171)

Inowrocław, den 10. 1. 1901.

Der Magistrat.

Treinies.

Margaryna

zawsze
świeża, bardzo dobra
i tania u

W. PIECHOCKIEGO.
Ul. Kolejowa 2. (188)

Węgle

po 1,40 mk. centar, przy
większym odbiorze tanio, ma-
na sprzedaży. (168)

Piskorski.

Michałowa p. Amase.

Węgle

poleca wprost z kolei osiem-
wosmi franko w dom, ontr
po 1,80 mk. tickie detaleczne
z domu ontr. po 1,40 mk. pro-
maga o zamówienia. (105)

Wład. Cywiński.

Ulica św. Ducha nr. 33.

I-a Węgle

centar po 1,80 mk. sprze-
dając tu ziąg. (53)

Paul. Ul. Solankowa 11 a.

Okulary, binokle

zjote, double, niklowe,
stalowe ze szkłami ka-
diego gatunku poleca
Józef Loswensohn, jubiler.

Dom. Węglarce

pod Janikowem Amase-
na na sprzedaż. (149)

40 kop ładnej długiej

trzciny

— oraz —

knórki
i maciorki
wysokie rasy myśnieskiej
(Molnauer).

Pozwala się do kupienia
5-7 ctr. jablek.

Zgłoszenia przyjmują eksp.
Dzienn. Kujaw. pod nr. 143

W Radajewicach pod
Inowr. są do sprzed. lub wy-
dzierzą. 4 morgi ziemi
z dobrem zbudowaniami,
odpowied. dla remeselnika.

Franc. Lada.

Pomieszkanie

składające się z 5 dniowych i
jednych pokoi z wszelkimi
przytulnościami i łazienką
jest z powodu przeprowadzki
d 1 kwietnia b. do wynajmu
o a za 800 wrgiednia 910 mk.

Rayseler, prokurysta.
Ul. Zygmuntowska 7, II

2 pokoje i kuchnia

jest zaraz do wynajmu. (146)
K. Lipczyński.
Róg ul. Jakuba i Jerzego nr. 1

40 kop trzciny.

ladające się 4 pokoj, ku-
chni, spisarni, aby dla stwa-
rej i przyczynnościom jest
z 525 mk. id 1. 4. 01 do
wynajmu. (52)

Pani. Ul. Solankowa 11 r.

2 czel. stolarskich

na meble przyjmie zaraz (170)
J. Szalwiński.
Ul. Frydrykowska 19.

Zur Theilnahme an dem zur Feier des
Allerhöchsten Geburtstages Sr. Majestät des
Kaisers und Königs (161)

am Sonntag, den 27. Januar 1901

Nachmittags 2 Uhr

in Weiss Hotel stattfindenden

Festessen

laden ergeben ein die Unterzeichneten.

Couvert einschließlich Musik 4 Mark.

Es wird gebeten, die Zahl der gewünschten
Couvert dem Hotelwirthe Herrn Rademacher
gefülligt einige Tage vorher anzugeben. Beson-
dere Einladungen ergehen nicht.

Alle Bewohner Inowracław werden gebe-
ten, am 27. Januar Abends von 6 Uhr an
ihre Häuser zu illuminiren.

Inowracław, den 12. Januar 1901.

Besser, Boettcher, Districh,
Geheimrath, Obercollinspector, Regierungs- u. Baurath,

Dr. Eichner, Ertel, Goede,
Gymnasialdirektor, Ballendirektor, Kommissionsrath,
Hildt, Hof, von Koenig,

Superintendent, Oberst u. Regiments Oberstleutnant u.
Commandeur, Besirks-Commandeur,
von Kunkel, Kunkell, Lubitz,
Landeskonomierath, Oekonomierath, Probst,

Lendel, Levy, Lucke,
Amtsgerichtsrath, Stadtverordneten-Landrat,
vorsteher.

Oster, von Ponitski, Treinies,
Postdirektor, Landschiffsterrath, I Bürgermeister.

Sprzedaż drzewa!

W piątek dnia 18-go stycznia i we wtorek
dnia 22-go stycznia rb. od g dz. 9½ rano w lo-
kalu p. K. Filisiewicza w Mogilnie sprzedawanem
będzie z boru proboszczowskiego

drzewo okrągłe do budowli, drze-
wo opałowe, klefty, pieńki i choj-
na w kupkach

przez licytacyjną za gotówkę więcej dającemu.

168) Dozór kościelny.

Księgarnia Dziennika Kujawskiego

poleca

kleszonkowe,
pugliaresowe,
ścienne,
kartkowe,
terminowe,
rolnicze,

Kalendarze

Kalendarz Kujawski

— i inne. —

Już wyszło nowe wydanie książki

Pawła Kretowicza

p. t. „Kucie koni”

z uwzględnieniem postawy nog i chorób kopyt.
Cena z fr. przesyłki 8,70 m.
Do nabycia w Księgarni Dziennika Kujaw.

Trzeswy, biegły jw swym
zawodzie.

Uczeń

choć się wycofy dobrej
kowalstwa, może się zgło-
dzić do kowala

Boneckowskiego.

Inowrocław, ul. P. Maryi 18.

Włodarz

z 2 orzadkami, mogący się
wykazać dobremi świadectwami,
mi poszukuje od 1 kwiecia na-
destęp. kopia świadectwa pod
nr. 156 do eksped. Dziennika
Kujaw. w Inowrocławiu.

Włodarza

i kilku paroków
zawodów potrzebuje zaraz lub
od 1-go kwietnia rb. (132)

Dom. Bendzitowo.

choć się wycofy dobre
krawiectwa, przym. zaraz
Jan Katafias.
Ulica Farma nr. 6.

Świeże

kiszki

z kaszy i bułek we wtorek
dnia 15 bm. o godz. 6
wieczorem poleca (95)

W. Zieleński.

Ul. Kolejowa 2.

2 uczni

synów urzędników rodzinow-
mających ochę wynieść do
szkoły przynieś zaraz

E. Niezgodzki.

Pierwszorzędu skład klasz-
ty w Bydgoszczy, ul. Frydryk. 2.